

BEVEZETŐ, SZERKESZTŐI GONDOLATOK

A **KISEBBSÉGEKRŐL MÁS SZEMMEL** CÍMŰ KIADVÁNY MÁSODIK KÖTETE A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM JUHÁSZ GYULA PEDAGÓGUSKÉPZŐ KARA KISEBBSÉGPOLITIKA MESTERSZAKOS HALLGATÓINAK ÍRÁSAIT ADJA KÖZRE. A KÖTET TANULMÁNYAI A KISEBBSÉGI KÉRDÉS LEGKÜLÖNBÖZŐBB TERÜLETEIVEL FOGLALKOZNAK, A BEVÁNDORLÁS PROBLEMATIKÁJÁTÓL A ROMA TANULÓK ISKOLAI TELJESÍTMÉNYÉNEK ALAKULÁSÁN, ILLETVE A MAGYARORSZÁGI ROMA KÖZÖSSÉG VALLÁSI SAJÁTOSSÁGAIN ÁT, EGY SAJÁTOS ÉLETFORMA, A RENDSZERES KÖNNYŰDROG-FOGYASZTÓK CSOPORTJÁNAK, ÉS KÖRNYEZETŰK HOZZÁJUK VALÓ VISZONYÁNAK BEMUTATÁSÁIG. A SZERZŐK, A KISEBBSÉGPOLITIKA SZAK MULTIDISZCIPLINÁRIS JELLEGÉNEK MEGFELELŐEN EGYARÁNT FELHASZNÁLJÁK MUNKÁIKBAN A DEMOGRÁFIA, AZ OKTATÁS- VAGY IFJÚSÁGSZOCIOLÓGIA, A POLITOLÓGIA ÉS A KULTURÁLIS ANTROPOLÓGIA TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEIT.

BÍRÓ ÁGOTA, A RENDSZERVÁLTÁS UTÁN MEGNÖVEKVŐ MÉRTÉKŰ BEVÁNDORLÁS FŐBB JELLEMZŐIT, A BEVÁNDORLÓK ÖSSZETÉTELÉT, ÉS FOGADTATÁSUK TAPASZTALATAIT TEKINTI ÁT, KIEMELVE A FOLYAMAT ÁLTALÁNOS EURÓPAI JEGYEIT, ILLETVE HAZAI SAJÁTOSSÁGAIT, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A HATÁRON TÚLI MAGYAROK ÉRKEZÉSÉRE. BÁR MAGYARORSZÁGON A BEVÁNDORLÁS MÉRTÉKE LÉNYEGESEN ELMARAD A NYUGAT-EURÓPAI ÁLLAMOKTÓL, ÉS EZ A KÉRDÉS AKTUÁLISAN NEM IS TARTOZIK A KÖZVÉLEMÉNYT LEGÉLÉNKEBBEN FOGLALKOZTATÓ TÁRSADALMI PROBLÉMÁK KÖZÉ, A BEVÁNDORLÓKHOZ VALÓ VISZONY KAPCSÁN AZONBAN A TÁRSADALOMBAN ÉRZÉKELHETŐ ELLENTMONDÁS FESZÜL. POZITÍV ÉS NEGATÍV REFLEXIÓK, BEFOGADÓ VAGY SZOLIDÁRIS MEGNYILATKOZÁSOK, UGYANAKKOR AZ IDEGENEKSEL SZEMBENI FENNTARTÁSOK, ESETENKÉNT MARKÁNS ELŐÍTÉLETESÉG EGYARÁNT TAPASZTALHATÓ.

JENEY BARBARA ÍRÁSA AZOKAT A FONTOSABB TÉNYEZŐKET VESZI SORRA (A TELJESSÉG IGÉNYE NÉLKÜL), MELYEK A ROMA GYEREK TÖBBSÉGE ISKOLAI TELJESÍTMÉNYÉNEK AZ ÁTLAGTÓL VALÓ ELMARADÁSÁT MAGYARÁZZÁK. A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNYEK ÁTLAG ALATTI ALAKULÁSA NEM ETNO-KULTURÁLIS SAJÁTOSSÁG, HANEM A TÖBBSZÖRÖSEN HÁTRÁNYOS HELYZET (A SZEGÉNYSÉG, A SZÜLŐK ALACSONY ISKOLÁZOTTSÁGA, MUNKANÉLKÜLISÉGE, A ROSSZ LAKÁSKÖRÜLMÉNYEK, A KULTURÁLIS JAVAKTÓL VALÓ ELSZIGETELTSÉG STB.) EGYENES KÖVETKEZMÉNYE. EZ EGYARÁNT SÚJT SZÁMOS ROMA ÉS NEM ROMA FIATALT, DE AZ ISKOLÁSKORÚ ROMA GYEREK TÖBBSÉGÉRE JELLEMZŐ. AZ ISKOLA ÖNMAGÁBAN NEM KÉPES EZEKET A HÁTRÁNYOKAT ELLENSÚLYOZNI. SŐT, MAGÁBAN A KÖZOKTATÁSBAN IS JELEN VANNAK BIZONYOS NEGATÍV HATÁSOK, SZAKMAI HIÁNYOSSÁGOK, ELŐÍTÉLETESÉG, SZEGREGÁCIÓS AUTOMATIZMUSOK, MELYEK AZ ISKOLA EREDMÉNYES OKTATÓ, NEVELŐ, INTEGRÁLÓ MUNKÁJÁT IS MEGNEHEZÍTIK.

MIKLÓS PÉTER A ROMÁK SAJÁTOS HIEDELEMVILÁGÁRÓL, VALLÁSI SZOKÁSAIRÓL AD ÁTTEKINTŐ KÉPET. A KÉRDÉST FŐLEG ABBÓL AZ ASPEKTUSBÓL VIZSGÁLJA, HOGY A ROMA TÁRSADALOM A RÉGI KULTURÁLIS HAGYOMÁNYAIT, VALLÁSI TRADÍCIÓIT HOGYAN TUDTA ÖSSZEEGYEZTETNI A TÖBBSÉGI KÖRNYEZET KERESZTÉNY VILÁGKÉPÉVEL, SZOKÁSAIVAL ÉS EGYHÁZSZERVEZETÉVEL. A ROMA KULTÚRÁT JELLEMZŐ SAJÁTOS TRANZSCENDENCIA, MELYEK NAGY SZEREPE VOLT A KÖZÖSSÉGSZERVEZÉSBEN, AZ ÖNMEGHATÁROZÁSBAN, DE A VILÁGHOZ VALÓ AKTUÁLIS VISZONY ALAKULÁSÁBAN IS, LEHETŐSÉGET BIZTOSÍTOTT A FOGADÓ ORSZÁG FELEKEZETI STRUKTÚRÁJÁBA VALÓ BEILLESZKEDÉSRE. MINDEZ AZONBAN NEM JELENTETTE A KULTURÁLIS TRADÍCIÓK, A SAJÁTOS HIEDELEMVILÁG ELTŰNÉSÉT, VAGY HÁTTÉRBE SZORULÁSÁT, CSAK A KÜLÖNBÖZŐ TALÁLKOZÁSI PONTOK, A MINDKÉT OLDAL SZÁMÁRA ÉRTELMEZHETŐ ÜZENETEK, SZIMBÓLUMOK RÉVÉN, A KÉTFÉLE VILÁGSZEMLELET BIZONYOS MÉRTÉKŰ SZINKRETIZÁLÁSÁT. EZEN A SZINTÉREN KOOPERATÍV LEHETŐSÉGEKET NYÍLTAK AZ EGYÜTT ÉLŐ ROMA ÉS NEM ROMA TÁRSADALOM SZÁMÁRA.

GÁL LEVENTE TANULMÁNYA RÉSZLETES ELEMZÉST NYÚJT ARRÓL, HOGY A SZEGEDI EGYETEM HALLGATÓI KÖZÖTT MILYEN A KÖNNYŰDROG-FOGYASZTÁS HELYZETE ÉS MEGÍTÉLÉSE. EGYSZERRE MUTAT BE KÉT IFJÚSÁGI KÖZEGET, MAGATARTÁSFORMÁT: A RENDSZERES FOGYASZTÓK CSOPORTJÁT, VÁZOLVA A DROGHASZNÁLAT OKAIT, KÖVETKEZMÉNYEIT, A KIALAKULÓ SAJÁTOS ÉLETFORMÁT, SZUBKULTÚRÁT, ILLETVE A DROGOT RENDSZERESEN NEM HASZNÁLÓ VAGY AZT TELJESEN ELUTASÍTÓ (TÖBBSÉGI) KÖRNYEZET REAKCIÓIT, VÉLEMÉNYÉT. AZ EGYETEMISTÁK EGYES CSOPORTJAI RÉSZÉRŐL AZ ALKALMI MARIHUÁNA-FOGYASZTÁSSAL SZEMBEN BIZONYOS ENGEDÉKENYSÉG ÉRVÉNYESÜL, UGYANAKKOR SOKAN KATEGORIKUSAN ELUTASÍTJÁK A DROGFOGYASZTÁST, NEM TÉVE KÜLÖNBŐSÉGET A HASZNÁLT SZEREK KÖZÖTT. A TARTÓS FOGYASZTÁS A KÖNNYŰDROGOK ESETÉBEN IS KOMOLY NEGATÍV KÖVETKEZMÉNYEKSEL JÁR HAT, A SZELLEMI TELJESÍTMÉNY CSÖKKENÉSÉT, A SZEMÉLYISÉG MEGVÁLTOZÁSÁT, A KÖZÖSSÉGI KAPCSOLATOK FELLAZULÁSÁT OKOZHATJA.

OLASZ LAJOS ETNIKAI TÉRSZERKEZET ALAKULÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ TANULMÁNYA IZGALMAS ÁTTEKINTÉST AD NEMZETISÉGEK TERÜLETI ÉS TÉRBELI VISZONYÁNAK 1945 UTÁNI ÉS RENDSZERVÁLTÁS KÖZÖTTI IDŐSZAKÁRÓL. A SZERZŐ NAGY DILEMMÁJA A NEMZETISÉGEK GAZDASÁGI ÉS POLITIKAI HELYZETÉNEK ÉRTÉKELÉSE, A PROBLÉMÁK FELTÁRÁSA, ÁTLÁTÁSA, DE LEGFŐKÉPPEN A KISEBBSÉGEK ELHELYEZÉSE A MINDENKORI TÁRSADALOM PALETTÁJÁN. FONTOS MÉG KIEMELNI, HOGY A SZERZŐ IGEN ERŐTELJES HANGSÚLYT HELYEZ A HAGYOMÁNYOS KISEBBSÉGI SZEREPEK ELVESZTÉSÉNEK, ASSZIMILÁCIÓJÁNAK KÉRDÉSKÖRÉRE, MELYE EGYES KISEBBSÉGEK ESETÉBEN IGEN NYOMATÉKOSAN JELENIK MEG (LÁSD. NÉMET KISEBBSÉG).

LAKI ILDIKÓ IDŐSOKTATÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ TANULMÁNYA PEDIG ÚGY TŰNIK, MINTHA KAKUKKTOJÁS LENNE A TÉMÁK KÖZÖTT, DE HA FIGYELMESEN VÉGIGOLVASSUK A TANULMÁNYOKAT

LÁTHATÓ LESZ, HOGY AZ IDŐS EMBEREK LASSAN UGYANOLYAN KISEBBSÉGET FOGNAK ALKOTNI, MINT AZ NEMZETI KISEBBSÉGEK CSOPORTJA, NYILVÁN MÁS MEGKÖZELÍTÉS ALKALMAZÁSA MELLETT. A SZERZŐ TANULMÁNYA AZ IDŐSEK OKTATÁSÁRA FEKTETI A HANGSÚLYT, BEMUTATJA A MAGYARORSZÁGI IDŐSOKTATÁS HELYZETÉT, KONTEXTUSBA HELYEZI A PROBLÉMÁKAT, ÁTTEKINTI AZ HAZAI INTÉZMÉNYI HÁLÓZATOT. LÁTHATÓVÁ VÁLIK AZ A TÉNY, AZ IDŐSEKKEL VALÓ TÖRŐDÉS NEM LESZ MEGKERÜLHETŐ.

A KÖTET ÍRÁSAI, A KONKRÉT TÉMÁK ÉS MEGKÖZELÍTÉSEK SOKSZÍNŰSÉGE ELLENÉRE, TARTALMI ÉS MÓDSZERTANI SZEMPONTBÓL HATÁROZOTT EGYSÉGET IS MUTAT. BIZONYOS ÉRTELEMBEN VALAMENNYI MUNKA A TÁRSADALMI INTEGRÁCIÓ KÉRDÉSÉT, JELENTŐSÉGÉT, MEGVALÓSULÁSÁNAK ÚTJAIT, ILLETVE AKADÁLYAIT JÁRJA KÖRÜL, EGYARÁNT BEMUTATVA A TÖBBSÉG ÉS A KISEBBSÉG TÖREKVÉSEIT, SAJÁTOS NÉZŐPONTJÁT, ÉS KIEMELVE A TOLERANCIÁN ÉS A KÖLCSÖNÖS KOOPERÁCIÓN ALAPULÓ PROBLÉMA MEGOLDÁSI LEHETŐSÉGEKET. AZ ELMÉLETI MEGKÖZELÍTÉSEK MELLETT, MINDEN TANULMÁNY HANGSÚLYOSAN ALKALMAZZA AZ ÖSSZEHAONLÍTÓ MÓDSZERT, ÉS BEÉPÍTI A TÉMAKÖRRE VONATKOZÓ EMPIRIKUS KUTATÁSOK EREDMÉNYEIT.

LAKI ILDIKÓ ÉS OLASZ LAJOS